

RADA GMINY FRYSZTAK
38-130 Frysztak
ul. Ks. Wojciecha Blajera 20
woj. podkarpackie

**Uchwała Nr XXII/179/2012
Rady Gminy Frysztak
z dnia 26 września 2012 r.**

w sprawie uchwalenia „**Soleckiej Strategii Rozwoju Wsi Frysztak**”

Działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 ze zmianami)

Rada Gminy Frysztak uchwała co następuje:

§ 1

Uchwała się „**Solecką Strategię Rozwoju Wsi Frysztak**” przyjętą przez Zebranie Wiejskie wsi Frysztak uchwałą z dnia 23. 09 .2012 r., stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały zleca się Wójtowi Gminy Frysztak.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

mgr Stanisław Brmata

PRADCA PRAWNY
mgr Jerzy Koczot

Załącznik do uchwały Nr XXII/179/2012
Rady Gminy Frysztak z dnia 26 września 2012 r.

SOŁECKA STRATEGIA ROZWOJU

WSI FRYSZTAK

FRYSZTAK 2012

W opracowaniu strategii wzięli udział:

- **Zdzisław Podliński – lider Grupy Odnowy Wsi Fryszak**
- **Alicja Godek- członek Grupy Odnowy Wsi Fryszak**
- **Ryszard Czernicki - członek Grupy Odnowy Wsi Fryszak**
- **Gabriela Włodyka- koordynator Programu**

Spis treści:

1. Wstęp
2. Karta diagnozy zaawansowania odnowy wsi
3. Analiza zasobów wsi cz.I, cz II, cz.III
4. Analiza SWOT
5. Analiza potencjału rozwojowego wsi
6. Wizja rozwoju
7. Program długoterminowy wsi
8. program krótkoterminowy

1. Wstęp

Celem planowanych warsztatów dla liderów odnowy wsi jest wskazanie mieszkańcom nowych możliwości w działaniu na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Istotą programu jest spojrzenie na wieś jako miejsce występowania szeregu zasobów materialnych i niematerialnych, których odpowiednie wykorzystanie może wpłynąć na dalszy rozwój miejscowości i przynieść sukces mieszkańcom.

Podkarpacki Program Odnowy Wsi został przyjęty uchwałą sejmiku wojewódzkiego nr 117/2660/12 w dniu 22 lutego 2012 roku. Określono tam zasady uczestnictwa i wymagania w stosunku do uczestników – reprezentantów gmin i sołectw z terenu województwa. Zawierają one rozwiązania pozwalające na jakościową ocenę efektywności programu oraz wprowadzają narzędzia pogłębionej oceny ilościowej i jakościowej umożliwiające ustalenie zaawansowania procesu odnowy wsi oraz efektów rzeczowych.

Główne cele Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi:

1. Integracja i aktywizacja społeczności wiejskich.
2. Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego.
3. Modernizacja przestrzeni wiejskiej.

2. Karta diagnozy zaawansowania odnowy wsi

Karta diagnozy zaawansowania odnowy wsi FRYSZTAK

W sołectwie Fryszak Mieszkańców 1132

Faza odnowy	Zakres działań	*	Rozwój organizacyjny	*	Sterowanie rozwojem	*
A Inicjalna	Brak działań		Istnieje tylko rada sołecka,		Brak planowania działań w wymiarze całej wsi	x
	działania fragment. lub dot. wąskiej grupy	x	Rozproszone działania organizacji	x		
	Działania spontaniczne	x	Zawiązana grupa odnowy wsi,	x	Opracowanie planu i programu odnowy dla całej wsi	
	Porządkowanie wsi	x				
	Projekty startowe (z programu krótkoterminowego)	x	Podjmuje się kroki na rzecz skoordynowania działań organizacji we wsi	x	Planowanie w krótkim horyzoncie czasowym	
	Przekonywanie mieszkańców do idei odnowy wsi i integrowanie wokół pierwszych przedsięwzięć	x				
B Początkowa	Różnorodne projekty (z programu długoterminowego) nastawione na usunięcie podstawowych barier i zaspokojenie głównych potrzeb		Liczna grupa odnowy wsi (skupia przedstawicieli organizacji i instytucji)		Systematyczne planowanie działań, (np. roczne plany rzeczowo-finansowe, kalendarze imprez)	
	Pobudzenie mieszkańców do odnowy własnych posesji.		Zawiązane stowarzyszenie na rzecz rozwoju (odnowy) wsi		Wykorzystywanie gminnych instrumentów wsparcia	
	Projekty jakościowo zmieniające kluczowe obszary życia oraz kształtujące strukturę wsi		Skoordynowane działania organizacji obecnych we wsi		Proste instrumenty komunikacji wewnętrznej	
C Zaawansowana	Projekty jakościowo zmieniające kluczowe obszary życia oraz kształtujące strukturę wsi		„Koalicja” organizacji i instytucji na rzecz odnowy wsi		Projektowanie działań (projekty)	
	Projekty wyróżniające wieś, kształtuje się centrum wiejskie		Liczne stowarzyszenie odnowy wsi	x	Pozyskiwanie środków zewnętrznych	
	Powszechne zaangażowanie mieszkańców w projekty publiczne.		Animacja aktywności poszczególnych grup mieszkańców – DZIAŁANIA ROZROZSZONE	x	Systematyczne planowanie rozwoju (aktualizowanie planu i programu o.w.) Rozwinięta komunikacja wewnętrzna Promocja wsi	
D Całościowa	Powszechna odnowa prywatnych posesji.		Stowarzyszenie odnowy wsi instytucją rozwoju lokalnego (Centrum Aktywności Lokalnej)		Kompleksowe i szczegółowe planowanie przestrzenne	
	Lokalnie oraz regionalnie powiązane ze sobą projekty wywołujące efekt synergiczny (nacisk na tworzenie miejsc pracy)					

Ukształtowane „centrum wiejskie”				Rozwój wsi oparty na aktywności kluczowych grup mieszkańców (rolników, przedsiębiorców, młodziży, kobiet) i stowarzyszeń	Powszechny udział grup mieszkańców w strategicznym planowaniu rozwoju		
Świadome kształtowanie czynników rozwoju (np. wykorzystania odnawialnych energii)						Rozwinięta promocja oraz komunikacja z otoczeniem	
Projekty kreujące „wieś tematyczną”						Instrumenty wsparcia działań prywatnych	
Dostosowanie projektów prywatnych do programu odnowy wsi.							

* Wstaw X gdy spełnia warunek

Data 15.06.2012r. Sporządził Piotr Bebenek

3. Analiza zasobów

ANALIZA ZASOBÓW CZ I				
Rodzaj zasobu	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
		Małe	Duże	Wyróżniające
1	2	3	4	5
Przyrodniczy - walory krajobrazu, rzeźby terenu.....	Głównym atutem Frysztaka i okolic są piękne wzgórza rozległe doliny Wisłoka oraz innych rzek i strumyków. Górskie lasy nieskażone wody i ziemia a także znakomite widoki z okolicznych wzniesień. Duża część wsi Frysztak położona jest na terenie Czarnorzecko - Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego . Pozostała część należy do jego otuliny. Północną granicą wsi jest potok „ Baranówki” a wschodnią rzeka „Wisłok”		x	
- stan środowiska.....	Środowisko Frysztaka i okolic cechują: czyste powietrze i piękne krajobrazy. O czystości powietrza świadczy występowanie porostów, które są bardzo wrażliwe na zanieczyszczenia.		x	
- walory klimatu.....	Klimat jest bardzo specyficzny ze względu na następujące często w bardzo krótkim czasie zmiany pogodowe.		x	
- walory szaty roślinnej.....	Bogactwo szaty roślinnej, przede wszystkim bogate runo leśne, szczególnie ważne dla miłośników jagód, grzybów itp. Lasy stanowią około 10 % obszaru wsi.	x		
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty.....	Ważnym zasobem przyrodniczym są rozciągające się łąki a także pagórki i dolina Wisłoka		x	

- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska).....	Można spotkać rzadkie gatunki ptactwa (czaple, bociany, bażanty, kuropatwy, wróble), a także bobry, które na swój sposób „meliorują” ciekły wodne.		x	
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy).....	Przez teren wsi przepływa rzeka Wisłok , która według oceny ogólnej zaliczana jest do III klasy czystości. W obrębie doliny Wisłoka występuje zagrożenie zalewanie wodami powodziowymi.	x		
- wody podziemne.....	W dolinie Wisłoka znajdują się również struktury geologiczne o zwiększonej zasobności w wody podziemne, w których obrębie wyznaczono orientacyjny zasięg Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Doliny Wisłoka		x	
- gleby.....	Gleby cechuje mała różnorodność , gdyż występują tutaj gleby pseudobielicowe, i mady brunatne.	x		
- kopaliny.....	BRAK	x		
- walory geotechniczne	BRAK	x		
Kulturowy - walory architektury	Na terenie wsi występują domy drewniane z początku XX wieku oraz prostokątny, zabytkowy rynek. Najstarsza kamienica z XVIII wieku. Na uwagę zasługuje budynek przy ulicy Braci Dymnickich 2 . Jest to obiekt z przełomu XVII i XVIII wieku (dom modlitw później piekarnia, wejście do lochów) Figura Św. Floriana, Budynek Biblioteki, Budynek Dawnej Apteki Drewniany dom wybudowany w okresie międzywojennym			x
- walory przestrzeni wiejskiej	Przestrzenią wiejską jest Plac Św.			x

publicznej.....	Floriana , Parking przy Bibliotece we Frysztaku oraz kompleks sportowy przy Gminnym Ośrodku Sportu i Rekreacji we Frysztaku			
- walory przestrzeni wiejskiej prywatnej	Występują pięknie zadbane ogrody pełne kwiatów i krzewów			X
- zabytki i pamiątki historyczne	Do obiektów dziedzictwa kulturowego zaliczamy:- Zespół Kościoła Parafialnego pod wezwaniem Narodzenia NMP (wzniesiony został w 1927 roku). Jest to murowana trzynawowa budowla o zwartej kubicznej bryle. We wnętrzu możemy podziwiać ołtarz główny z drewnianym krzyżem z 1650 roku. W nawie bocznej mieści się późnobarokowy ołtarz z XX wiecznym obrazem św. Anny, Budynek dawnej poczty z około 1920 r., drewniane domy żydowskie Niedaleko kościoła znajduje się cmentarz na którym znajduje się wiele starych kamiennych nagrobków w formie obelisków, krzyży. W miejscowości mieści się stary cmentarz żydowski- kirkut z II połowy XVII z zachowanymi częściowo kamiennymi macewami. Budynek starej plebani		X	
- osobliwości kulturowe.....	Mikołaj Frysztacki - rycerz z czasów króla Władysława Warneńczyka, uczestniczył w bitwie pod Warną. Kirkut znajduje się na tyłach w południowo- zachodniej części miejscowości, . Pochodzi z II połowy XVII wieku Spoczywa na nim córka cadyka Elimelecha – Estera Jan Biedroń- rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Sandomierzu, dr teologii prof. dr Emil Orzechowski – teatrolog i kulturoznawca			X

- miejsca, osoby i przedmioty kultu.....	-Kirkut - Zespół Kościoła Parafialnego pod wezwaniem Narodzenia NMP		x	
- święta, odpusty, pielgrzymki.....	Frysztak organizuje imprezy cykliczne dla mieszkańców : m.in. Dni Ziemi Fryszackiej (festyn dziecięcy, jarmark Fryszacki, koncert miejscowych zespołów tanecznych. Jest to kilkudniowa impreza masowa dla mieszkańców gminy , która gromadzi parę tysięcy ludzi. Na stałe w kalendarz imprez wpisał się koncert z 26 grudnia pod hasłem „ Orkiestry pod wezwaniem św Floriana”.Kolejnym wydarzeniem jest Koncert Frysztak dla Jana Pawła II, zainicjowany w 2007 roku.		x	
- tradycje, obrzędy, gwara.....	Tradycyjny wieniec dożynkowy, tradycyjne potrawy kulinarne, targi , które odbywały się co czwartek (tradycja przetrwała do czasów współczesnych), przegląd kołód – chóry „Chwalmy Boże Dziecię”		x	
- legendy, podania i fakty historyczne.....	Wśród mieszkańców Frysztaka znana jest legenda, że dwór Fryszackich w miasteczku miał połączenie lochami aż do Twierdzy nad Wisłokiem oraz dworem Firlejów w Cieszynie i zamkiem w Odrzykoniu		x	
- przekazy literackie...	Wspomnienia, Z przeszłości Frysztaka- Józef Piętniewicz Wiersze - bo tu wyrosłem (dotyczy całej Gminy), Opowiadania mieszkańców wsi,		x	
- ważne postacie i przekazy historyczne..	Mikołaj Fryszacki Ks. Wojciech Blajer		x	
-specyficzne	Mars,Boxa, Mrusek- nazwiska		x	

nazwy.....	mistrzów cechu tkackiego			
- specyficzne potrawy.....	Frysztacki chleb na maślanie Pieczeń wieprzowa Pani Agaty Żeberka pieczone Pani Agaty Frysztacka kielbasa słoikowa	x		
- dawne zawody... ..	W miejscowości Frysztak było dużo piekarzy i szewców. W roku 1654 założyli cech wielki do którego należeli garncarze, siedlarze, kowale, bednarze, stolarze, kuśnierze, miecznicy		x	
- zespoły artystyczne, twórcy.....	We Frysztaku do dziś kultywowane są tradycje amatorskiego ruchu artystycznego Istnieją Dęta Orkiestra Strażacka, młodzieżowy zespół tańca współczesnego „Zygzak” i chór mieszany „Sokół”		x	

ANALIZA ZASOBÓW CZ II				
Rodzaj zasobu	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
		Małe	Duże	Wyróżniające
1	2	3	4	5
Obiekty i tereny		x		
- działki pod zabudowę mieszkaniową.....	Z powodu braku zagospodarowania przestrzennego występuje szereg tego typu działek			
- działki pod domy letniskowe.....	Brak	x		
- działki pod zakłady usługowe i przemysł.....	Występują takie działki z powodu braku zagospodarowania przestrzennego	x		
- pustostany mieszkaniowe.....	Występuje duża ilość pustostanów, niezamieszkałych domów	x		
- pustostany poprzemysłowe.....	Na terenie wsi istnieją dwa pustostany poprzemysłowe, tj. zabudowania po byłym Kółku	x		

ANALIZA ZASOBÓW CZ II				
	Rolniczym oraz nieczynny budynek filii Spółdzielni ASPROD			
- tradycyjne nie użytkowane obiekty gospodarskie (stodoły, spichlerze, kuźnie, młyny, itp.).....	W dawnych dziejach wsi istniały kuźnie, 2 młyny ale w chwili obecnej nie ma po nich śladu.	x		
Infrastruktura społeczna - place publicznych spotkań, festynów.....	Miejszem publicznych spotkań, festynów jest Plac św. Floriana, który znajduje się w centrum miejscowości. Festyny organizowane są również na obiektach Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji.			x
- sale spotkań, świetlice, kluby.....	Miejszem licznych spotkań jest remiza strażacka we Fryszaku, świetlica przy plebanii oraz sala konferencyjna w budynku UG Fryszak, Gminna Biblioteka Publiczna, w której odbywają się różnorodne spotkania (Klub Mam, Spotkania ze znanymi ludźmi, wieczorki poetyckie, zajęcia plastyczne, itp)		x	
- miejsca uprawiania sportu.....	Kompleks rekreacyjny GOSiR Fryszak oraz sala gimnastyczna Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego i Szkoły Podstawowej Nr 1, plac zabaw przy Przedszkolu Publicznym we Fryszaku			x
- miejsca rekreacji.....	Kapielisko, boiska sportowe, kort tenisowy, boisko do siatkówki plażowej przy GOSiR Fryszak, Plac św. Floriana,			x
- ścieżki rowerowe, szlaki turyst.	Wieś leży na trasie pieszego szlaku turystycznego (SZLAK ZIELONY – z Fryszak przez Pułanki, Stępinę i Hutę Gogołowską do Ropczyc), ścieżki rowerowe nie występują natomiast istnieją trasy rowerowe:			x

ANALIZA ZASOBÓW CZ II				
	-Trasa nr 1 Frysztak-Pułanki-Cieszyna-Śtepińska-Huta Gogołowska-Gogołów- Glinik Górny-Glinik Średni-Frysztak -Trasa nr 2 (widokowa) Frysztak-Glinik Dolny-Sztukówka-Bardacie-Gogołów			
- szkoły.....	Na terenie wsi funkcjonują trzy placówki oświatowe: -Szkoła Podstawowa nr 1 we Frysztaku; -Gimnazjum Publiczne nr 1 we Frysztaku; -Ośrodek Szkolno-Wychowawczy we Frysztaku ze Szkołą Podstawową, Gimnazjum oraz Szkołą Zawodową		x	
- przedszkola.....	We Frysztaku istnieje Przedszkole Publiczne nr 1 oraz przedszkole w SOSW		x	
- biblioteki.....	Na terenie sołectwa ma siedzibę Gminna Biblioteka Publiczna, działają także biblioteki szkolne w Sp Nr 1 oraz w Gimnazjum		x	
- placówki opieki społecznej.....	Na terenie wsi nie występują takie placówki, działalność z zakresu pomocy społecznej prowadzi tylko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej		x	
- placówki służby zdrowia.....	We Frysztaku działalność prowadzą następujące przychodnie: -NZOZ Przychodnia Zdrowia we Frysztaku; -NZOZ Przychodnia Medycyny rodzinnej we Frysztaku, Istnieje również 5 aptek.		x	
Infrastruktura techniczna - wodociąg, kanalizacja.....	Na terenie wsi istnieje sieć wodociągowa, która została zmodernizowana w 2010 r. Wieś posiada sieć kanalizacyjną o długości 13494 m.		x	
- drogi (nawierzchnia, oznakowanie, oświetlenie).....	Układ sieci drogowej na terenie wsi Frysztak:		x	

ANALIZA ZASOBÓW CZ II

	<p>- drogi krajowe – nie występują, - drogi wojewódzkie – 0,9 km: * droga nr 988 Babica – Warzyce - drogi powiatowe – 2,6 km: * droga nr 1 923 R Frysztak – Kobyle – Jazowa * droga nr 1 323 R Frysztak – Gogołów - drogi gminne – 2,15 km (bardzo zły stan techniczny) * ul. Braci Dymnickich * ul. Nowa * ul. Parkowa * ul. Sportowa * ul. Wierzbowa. - pozostałe drogi komunalne – ok 4 km Łączna długość dróg we Frysztaku wynosi 9,65 km. Oznakowanie miejscowości jest wystarczające. Oświetlenie wymaga jeszcze dużych nakładów inwestycyjnych zwłaszcza ul. Gołębińskiego oraz ul. Samolewicza.</p>			
- chodniki, parkingi,..... przystanki.....	<p>Na większości niezbędnych miejsc są wykonane chodniki. We Frysztaku wybudowanych jest 5 parkingów. W dwóch miejscach na terenie wsi stoją przystanki.</p>		x	
- sieć telefoniczna .i dostępność internetu.....	<p>Frysztak obsługiwany jest łącznością przewodową i radiową przez jednego operatora, tj. TP S.A. Dostęp do internetu mieszkańcy mają tylko drogą radiową obsługiwany przez kilku dostawców.</p>		x	
- telefonia komórkowa.....	<p>We Frysztaku znajdują się anteny wszystkich operatorów komórkowych.</p>		x	
- inne.....				

ANALIZA ZASOBÓW CZ III

Rodzaj zasobu	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
		Małe	Duże	Wyróżniające
1	2	3	4	5
Gospodarka, rolnictwo - Miejsca pracy (gdzie, ile?).....	W miejscowości Frysztak są następujące miejsca pracy: - PW WENTA, -sklepy spożywcze oraz wielobranżowe, -zakłady mechaniczne, -zakład stolarski, -usługi transportowe, - szkoły, przedszkole, itp -GS Frysztak -Stolarex - Bank Spółdzielczy		x	
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe.....	Zakład stolarski Zbigniew Dykas Zakład diagnostyki samochodowej Waclaw Salamon Zakład Budowlany Frysztak PUH Boroń Józef Stolarex		x	
- gastronomia	Restauracja „Floriańska”- plac św. Floriana, pizzeria „Oliwka”- plac św. Floriana, cukiernia „Tara”		x	
- miejsca noclegowe	Frysztak posiada bazę noclegową: Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji -45 miejsc oraz pole namiotowe Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy -120 miejsc w czasie wakacji i ferii Restauracja Floriańska- 20 miejsc		x	
- gospodarstwa rolne	Występuje kilka gospodarstw	x		

ANALIZA ZASOBÓW CZ III				
- uprawy hodowle	Nie ma hodowli	x		
- możliwe do wykorzystania odpady produkcyjne	Brak	x		
- zasoby odnawialnych energii	Brak	x		
Środki finansowe i pozyskiwanie funduszy - środki udostępniane przez gminę	Miejscowość skorzystała z PPWOW – PIS W ramach programu zrealizowano 11 projektów m.in. „Fryszak akustycznie „Spotkanie Mikołajkowe” „Omnibusy w podróży” „Integracja przez sport” „Świetlica Profilaktyczno-Terapeutyczna „NIE JESTEŚ SAM”” „Centrum Profilaktyczno-Terapeutyczne” „Dożynki a sportowo”			x
- środki wypracowane	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Narodzenia NMP we Fryszaku _ PROW- Odnowa i rozwój wsi _ Gmina Fryszak- RPO- GOSIR Gmina Fryszak- Termomodernizacja		x	
Mieszkańcy (kapitał społeczny i ludzki) - Autorytety i znane postacie we wsi	Jan Ziarnik- wójt Gminy Roman Górka- artystarzeźbiarz p. Steczkowscy -piekarnia ks. dziekan Stanisław Tomaszek		x	
- Krajanie znani w regionie, w kraju i zagranicą	Roman Górka - artysta rzeźbiarz Henryk Błoniarski - kapelmistrz		x	
- Osoby o specyficznej lub ważnej wiedzy i umiejętnościach, m.in. studenci	Ważnym dla wsi kapitałem ludzkim jest studiująca młodzież.		x	
Przedsiębiorcy, sponsorzy	Jan Wnęk- PW WENTA Tadeusz Chmura Zbigniew Dykas Restauracja Floriańska Wacław Salamon Józef Boroń Steczkowscy – piekarni Bank Spółdzielczy Księgarnia “BETA”		x	
- Osoby z dostępem do internetu i umiejętnościach informatycznych	Cała miejscowość ma dostęp do internetu.. Działalność prowadzi			x

ANALIZA ZASOBÓW CZ III				
	sklep internetowy			
- Pracownicy nauki	Barbara Lubojemska Pelc Zofia			X
- Związki i stowarzyszenia	Stowarzyszenie „ Park Inicjatyw” GMKS „Strzelec” Ochotnicza Straż Pożarna Stowarzyszenie Pasjonaci Munduru i Pamięci”		X	
- Kontakty zewnętrzne (np. z mediami)	Kontakty występują podczas imprez oraz ważniejszych wydarzeń w miejscowości, lokalni sponsorzy. Artykuły o wsi ukazują się na łamach Gazety Frysztackiej, Nowin, itp.			X
- Współpraca zagraniczna i krajowa	Licznie przybywający na teren miejscowości dawniej mieszkający tu Żydzi czy goście z USA. Miejscowość odwiedzają piłkarze i strażacy z Ukrainy czy Słowacji. Ważna jest również wymiana sportowa i kulturalna ze Stropkovem. Przez wiele lat prosperowała wymiana z Ukrainą oraz Węgrami)		X	
Informacje dostępne o wsi - Publikatory, lokalna prasa	Foldery gminne, Gazeta Frysztacka, Szkice Frysztackie- już nie wydawane (archiwum)		X	
- Książki, przewodniki	Frysztak i okolice – przewodnik, W gminie Frysztak, Z przeszłości Frysztaka, Przyczynki do historii Frysztaka		X	
- Strony www	www.Frysztak24.pl, www.frysztak.pl		X	

Zasoby – wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i związanego z nią obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie ładź w przyszłości w realizacji publicznych ładź prywatnych przedsięładź odnowy wsi. Zwróć uwagę na elementy specyficzne i rzadkie (wyróżniające wieś).
Opracowanie: Ryszard Wilczyńsk

4. Analiza SWOT

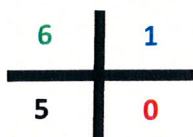
SILNE strony (atuty wewnętrzne)	SŁABE strony (słabości wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Walory krajobrazowe (Otulina Czarnorzecko- Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego) 2. Położenie miejscowości – podzielonej na dwie części – jedna część na wzgórzu druga w dole 3. Ciekawa historia miejscowości 4. Dobre warunki dla rozwoju agroturystyki (bliskość wody) 5. Zadbane posesje 6. Ciekawe zabytki (np. Kirkut, Biblioteka) 7. Zespoły artystyczne, twórcy kultywujący tradycje miejscowości 8. Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji, 9. Biblioteka – dobrze wyposażona 10. Sieć ścieżek rowerowych miejscem wypoczynku i ciekawie spędzonego wolnego czasu 11. Rozwijająca się baza edukacyjna 12. Dobra infrastruktura drogowa 13. Posiadanie wodociągu i kanalizacji 14. Urozmaicona oferta dla dzieci 15. Baza noclegowa na GOSiR i w budynku szkoły 16. Wzrost bezpieczeństwa – działania inwestycyjne 17. Promocja wsi oparta na jej historii 18. Uzdolniona dzieci i młodzież 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Częściowy brak oświetlenia 2. Słaba infrastruktura uliczek bocznych 3. Niska jakość sieci wodociągowej 4. Starzenie się populacji 5. Niewielka możliwość znalezienia zatrudnienia 6. Słaba aktywność mieszkańców wsi 7. Brak chodnika przy drodze wojewódzkiej 8. Niskie dochody

SZANSE (elementy zewnętrzne płynące z otoczenia)	ZAGROŻENIA (zagrożenia płynące z otoczenia)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykorzystanie zasobów naturalnych dla rozwoju turystyki 2. Wykorzystanie istniejącej infrastruktury (Kompleks GOSiR, SOSW) 3. Poprawa bezpieczeństwa 4. Wykorzystanie zasobów ludzkich do poprawy estetyki miejscowości 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Migracja młodych ludzi 2. Wysoka stopa bezrobocia szczególnie wśród młodych ludzi 3. Niski przyrost naturalny 4. Brak większych zakładów przemysłowych 5. Wysokie podatki do Urzędu Skarbowego

5. Analiza potencjału rozwojowego wsi

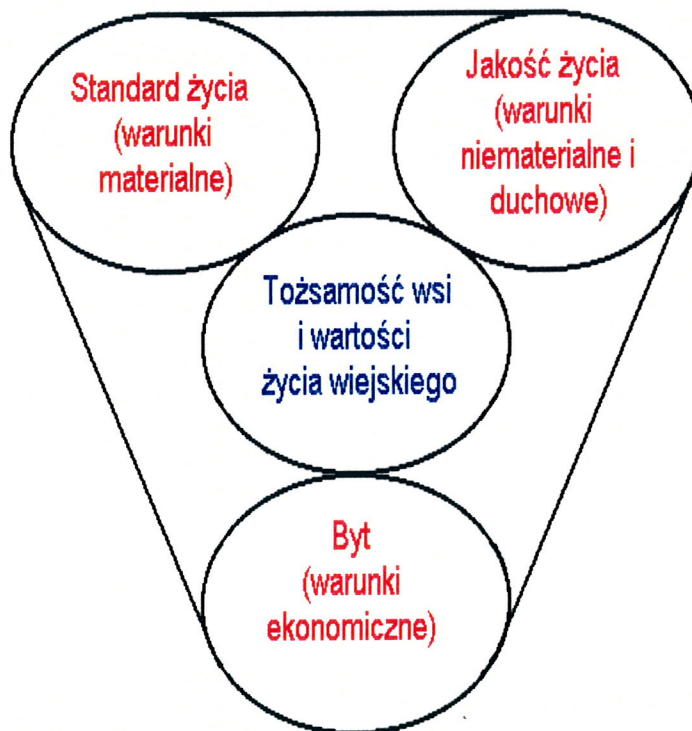
Analiza potencjału rozwojowego wsi

(+) +

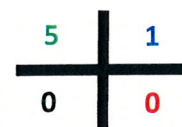
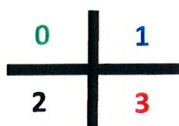

(+) -

(-) -

(+) +

Miejscowość Frysztak położona jest na lewym brzegu Wisłoka. Graniczy z Kobylem, Twierdzą, Glinikiem Dolnym, Glinikiem Średnim i Pułankami. Początki Frysztaka sięgają przypuszczalnie XII w. Pierwotnie miasteczko było położone nad Wisłokiem u stóp wzgórza. Po najeździe Tatarów, w trakcie którego zostało spalone, mieszkańcy przenieśli się na wzgórze. W 1277 r miejscowość otrzymała nazwę wolnego miasta Freistadt.

Największy rozkwit miasta przypadł na okres XVI – XVII w. Miasteczko było obszerne, ale drewniane. Już w XV w. posiadało zamek, były też młyny i szkoła. W latach 1805 i 1890 miasteczko strawił okrutny pożar. W XVII w. przybywają do miasta Żydzi, którzy początkowo zajęli dzielnice zwaną piekłem na tyłach miasta, z czasem jednak coraz więcej z nich zamieszkało wokół rynku.

W 1932 r Frysztak traci prawa miejskie. Okres wojny okazał się najtragiczniejszym czasem w dziejach Frysztaka. Hitlerowcy utworzyli tu getto, w którym dokonali eksterminacji Żydów, istniał także obóz pracy przymusowej.

Po wojnie, Frysztak zachował miasteczkowy charakter, to tu najbardziej rozwijał się handel, powstawały zakłady pracy. Powstała Gminna Spółdzielnia prowadząca sklepy, skup produktów rolnych oraz hurtownię materiałów budowlanych. Obecnie Frysztak jest centralną miejscowością Gminy Frysztak.

Na terenie Frysztaka znajduje się wiele zabytków architektonicznych, takich jak kościół p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny z 1927 r. z pięknym ołtarzem z 1753 r, krucyfiksem z 1650 r. oraz XX-wiecznym obrazem św. Anny na ołtarzu bocznym.

Niedaleko kościoła jest cmentarz, który cechują stare kamienne nagrobki w formie obelisków i krzyży. W miejscowości mieści się także stary cmentarz żydowski – kirkut z II połowy XVII z zachowanymi częściowo kamiennymi macewami. Przy wjeździe od strony Twierdzy stoi przydrożna kaplica z 1887 r. W centrum miejscowości można zobaczyć odnowione zabytkowe kamienice, w jednej z nich działa prężnie Piekarnia Państwa Steczkowskich, która wypieka pieczywo tradycyjną metodą. Frysztak od wielu lat słynie z propagowania sportu, w efekcie posiada dobrze rozwiniętą i funkcjonującą bazę sportowo rekreacyjną. Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji we Frysztaku oferuje kąpielisko, boiska do piłki nożnej, koszykówki oraz siatkówki plażowej, kort tenisowy oraz plac zabaw. Na terenie wsi funkcjonują trzy placówki oświatowe: Szkoła Podstawowa nr 1 we Frysztaku, Gimnazjum Publiczne nr 1 we Frysztaku, Ośrodek Szkolno- Wychowawczy, w którym uczą się dzieci i młodzież niepełnosprawna z całego województwa. Najmłodsi mieszkańcy sołectwa uczęszczają do Przedszkola Publicznego nr 1. Funkcjonują również przychodnie NZOZ: NZOZ Przychodnia Zdrowia we Frysztaku, NZOZ Przychodnia Medycyny Rodzinnej we Frysztaku. Ma tutaj również siedzibę

Gminna Biblioteka Publiczna, działają także biblioteki szkolne. Miejscowość wyposażona jest w parkingi usytuowane w miejscach ważnych dla mieszkańców. W sołectwie dużą wagę przywiązuje się do dbania o czystość, są rozmieszczone kosze do segregacji odpadów. Wieś posiada sieć wodociagową i sieć kanalizacyjną. Centrum miejscowości jest oświetlona, większość ulic Frysztaka posiada chodniki i wyremontowane nawierzchnie.

W miejscowości dba się o transport mieszkańców, na terenie której są umieszczone trzy przystanki autobusowe, jeden przy ul. Blajera a dwa przy ul. Rzeszowskiej.

Głównym atutem Frysztaka i okolic są piękne wzgórza i rozległe doliny. Duża część wsi Frysztak położona jest na terenie Czarnorzecko – Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego, pozostała część należy do jego otuliny. Środowisko sołectwa cechują : czyste powietrze i piękne krajobrazy. Jest tutaj wiele miejsc, gdzie można wypocząć wśród zieleni. Pobocza, rowy i zagajniki są zadbane. Zachowana jest estetyka w miejscach publicznych gdzie zobaczyć można klomby z różnego rodzaju roślinnością. Wielu mieszkańców miejscowości Frysztak posiada piękne i zadbane ogrody, pełne oryginalnych kwiatów i krzewów. Wśród nich jest ogród, który zwyciężył w konkursie na NAJPIĘKNIEJSZY OGRÓD PRZYDOMOWY organizowany przez Czarnorzecko – Strzyżowską Lokalną Grupę Działania, gdzie zgłaszane były ogrody z 6 gmin (Strzyżów, Wiśniowa, Frysztak, Korczyna, Wojaszówka, Krościenko Wyżne). Zachowana jest również harmonijność najnowszej zabudowy z już istniejącymi obiektami architektury.

Na terenie sołectwa dba się o lokalne zwyczaje i obrzędy. Frysztak jest miejscem gdzie rodzą się nowe inicjatywy w zależności od bieżących potrzeb mieszkańców.

Dużą popularnością cieszy się coroczny Jarmark Frysztacki, na którym prezentowane są wyroby mieszkańców Frysztaka i okolicznych sołectw.

Równie popularne w sołectwie są coroczne koncerty, tj. Koncert dla Jana Pawła II, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Przegląd Chórów w kościele parafialnym, koncerty w czasie Dni Frysztaka, Gminne Dożynki, Plenerowy turniej szachowy, Kolędowanie pod Florianem.

Na terenie Frysztaka od ponad roku działa Stowarzyszenie „Park Inicjatyw”, które wspiera integrację społeczną, promuje kulturę i sport. Najnowszą inicjatywą w/w stowarzyszenia jest projekt „KUCHNIA REGIONALNA.COM.PL” gdzie można wymienić się przepisami na tradycyjne lokalne smakołyki. Ważną rolę spełnia Ochotnicza Straż Pożarna, która w bieżącym roku obchodziła 120 - lecie swojej działalności oraz GMKS „ Strzelec”, zrzeszający sportowców z terenu sołectwa oraz z całej gminy i odnoszący sukcesy w wielu dyscyplinach sportowych.

Centralnym miejscem wspólnym jest Plac Św Floriana, gdzie mają miejsce najważniejsze wydarzenia w sołectwie oraz gminie. Ważnym ośrodkiem kulturalnym jest Gminna Biblioteka

Publiczna, w której odbywają się różnorodne spotkania (Klub Mam, spotkania ze znanymi ludźmi, wieczorki poetyckie, zajęcia plastyczne).

Fryszak stanowi lokalny ośrodek kulturalny i gospodarczy. Miejscowość ma nie tylko bogate i burzliwe dzieje, ale i obecnie może zaimponować prężnością, schludnością i obiecującymi perspektywami rozwoju.

6. Wizja rozwoju

Frysztak wieś zintegrowana. To oaza dla wypoczynku z rozbudowaną bazą sportową i rekreacyjną. Gościnna dla mieszkańców oraz gości, ceniąca środowisko przyrodnicze oraz zabytki. Ważne jest dla nas piękno wsi lokalne tradycje oraz wzmacnianie więzi międzypokoleniowych.

**„FRYSZTAK TO MIEJSCOWOŚĆ GDZIE WSZYSCY CHĘTNIE WRACAJĄ,
CO TU ZOBACZYLI I PRZEŻYLI NA PEWNO ZAPAMIĘTAJĄ”**

**7. Program długoterminowy
Plan i program odnowy wsi Frysztak Wizja wsi : Frysztak**

I. Plan		II. Program odnowy wsi	
1. Cele Co trzeba osiągnąć by ureczywistnić wizję	2. Co pomoże osiągnąć cel?		3. Co może przeszkodzić? BARIERY Słabe strony Co wyeliminujemy? Zagrożenia Czego unikniemy
	Zasoby czego użyjemy	ATUTY Silne strony i szanse Co wykorzystamy?	
A. TOŻSAMOŚĆ WSI I WARTOŚCI ŻYCIA WIEJSKIEGO			
1. Wspieranie podmiotów zajmujących się działalnością kulturalną	- chór mieszany „Sokół”, - zespół „ZYGZAK”, - Strażacka Orkiestra Dęta	- zaangażowanie zespołów folklorystycznych, zaangażowanie osób chłonnych do podjęcia działań	- mała ilość spotkań międzypokoleniowych z zespołami, - małe zaangażowanie mieszkańców
1. Kultywowanie obrzędów i tradycji kulturowych	- lokalni twórcy z talentem	- aktywnie działające stowarzyszenie „Park inicjatyw”, zdolni ludzie z pasją	- ORGANIZACJA IMPREZ KULTUROWYCH I PROMOCYJNYCH, PIKNIKI RODZINNE, DOŻYŃKI, BIESIADY, WARSZTATY ARTYSTYCZNE (2014-2015 - kwota ok. 20 000 zł) - WYKREOWANIE LOKALNYCH POTRAW, REKODZIELNICTWA POPRAZ PRZYGOTOWANIE STAŁEGO STOISKA WRAZ Z WYDANIEM FOLDERU, UTWORZENIE STRONY INTERNETOWEJ W CELU ZAPROPAGOWANIA TRADYCJI MIEJSCOWOŚCI (2013-2014 – kwota ok. 20 000 zł)

B. STANDARD ŻYCIA				
1. Poprawa infrastruktury wodociągowej	- istniejące źródła wody źródlanej	- doświadczenie w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych - przychylni ludzie	- średnio rozwinięta infrastruktura wodociągowa oraz częste braki w dostawie wody	- UDOSKONALENIE SIECI WODOCIĄGOWEJ NA TERENIE SOŁECTWA (2014-2015 – kwota ok. 150 000 zł) - BUDOWA I PRZEBUDOWA PLACÓW CHODNIKÓW I ULIC WRAZ Z OŚWIETLENIEM (2013-2014 – kwota ok.400 000 zł)
2. Budowa i przebudowa ulic, chodników oraz oświetlenia, placów ogólnodostępnych	- miejsce pod ułożenie chodnika, przebudowanie ulic i zamontowania oświetlenia	- ludzie chętni do podjęcia działań	- zła nawierzchnia asfaltu i chodników oraz częściowy brak oświetlenia	
C. JAKOŚĆ ŻYCIA				
1. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców wsi	- zaangażowanie mieszkańców	- miejsce gdzie można zamontować zakupiony sprzęt, - doświadczenie w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych	- brak zapewnienia własnych środków finansowych	- ZAKUP I MONTAŻ MONITORINGU WIZYJNEGO CCTV (2012 – kwota 19 982,00 zł) - OPRACOWANIE I REALIZACJA PROGRAMU EDUKACYJNO-OŚWIATOWEGO (m.in. stworzenie oferty sportowej, konkurs wiedzy o miejscowości) (2015-2016 – kwota ok.30 000 zł)
2. Integracja społeczności lokalnej, rozwijanie talentów I zamiłowań	- zaangażowanie dzieci ze szkół			
D. BYT				
1. Rozwój oferty turystycznej	- dobre warunki dla rozwoju turystyki pieszej i rowerowej, czyste i nieskażone środowisko	- zaangażowanie mieszkańców wsi - doświadczenie w pozyskiwaniu funduszy	- brak zapewnienia tzw. wkładu własnego beneficjenta	- PRZYGOTOWANIE OFERTY TURYSTYCZNEJ DLA GOŚCI I ZWIĘDZAJĄCYCH (MAPY, FOLDERY, SZLAKI TURYSTYCZNE)

<p>2. Promocja miejscowości na zewnątrz</p>	<p>- istniejące firmy i sklepy</p>	<p>zewnątrznych</p> <p>- zaangażowanie grupy ludzi chętnych do podjęcia działań zmierzających do zwiększenia miejsc pracy</p>	<p>-ogólna sytuacja rynkowa</p>	<p>(2015-2016 – kwota ok. 20 000 zł)</p> <p>- UTWORZENIE GRUPY PRZEDSIĘBIORCÓW WSPIERAJĄCEJ LOKALNE USŁUGI I TOWARY (konferencje edukacyjne, spotkania przedsiębiorców, stworzenie produktów ekologicznej żywności) (2013-2014 – kwota ok. 20 000 zł)</p>
---	------------------------------------	---	---------------------------------	---

8. Program krótkoterminowy

PROGRAM KRÓTKOTERMINOWY ROZWOJU WSI

Kluczowy problem	Odpowiedź	Propozycja projektu (nazwa)	Czy nas stać na realizację? (tak/nie)		Punktacja	Hierarchia
			Organizacyjnie	Finansowo		
Co nas najbardziej zintegruje?	Spotkania wszystkich mieszkańców podczas imprez wiejskich	Organizacja wspólnych imprez „Imprezy między pokoleniowe”	TAK	TAK	1+1+1+2=5	V
Na czy nam najbardziej zależy?	Na poprawie bezpieczeństwa w sołectwie	Zakup i montaż monitoringu wizyjnego CCTV	TAK	TAK	5+5+4+5=19	I
Co nam najbardziej przeszkadza?	Zły stan chodników i ulic oraz brak częściowego oświetlenia	Poprawa i rozbudowa ulic bocznych chodników i oświetlenia	TAK	NIE	4+4+5+4=17	II
Co najbardziej zmieni nasze życie?	Poprawa infrastruktury wodociągowej oraz stały dostęp zasobów wody pitnej	Udoskonalenie sieci wodociągowej na terenie sołectwa Fryszak	TAK	NIE	2+2+3+3=10	III
Co nam przyjdzie najłatwiej?	Przygotowanie miejsca tradycji z lokalnymi produktami i rękodziełami	Zorganizowanie punktu ekspozycyjno-informacyjnego ze sprzedażą lokalnych produktów	TAK	TAK	3+2+3+1=9	IV
Projekt Małych Grantów	Zakup i montaż monitoringu wizyjnego CCTV					